

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा
सामाजिक व आर्थिक
समालोचन

नांदेड जिल्हा

१९९५-९६

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

कृत कार्यालयीन उपयोगसाठी

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा :- नांदेड.

1995 - 96

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय

महाराष्ट्र शासन

जिल्हा कार्यालय

नांदेड.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा : नांदेड.

1995 - 96

अ नु क्र म णि का

विषय

पृष्ठ क्रमांक

भाग - 1

11 दृष्टीक्षेपात जिल्हा नांदेड [सामान्य माहिती व महाराष्ट्राशी तुलना.] 1 ते 8

21 जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन. 1 ते 18

भाग - 2

31 जिल्हा सांख्यिकी गोषवारा [विविध माहितीची सांख्यिकी तक्ते.] 1 ते 235

भाग - 1

आर्थिक समालोचन

1995 - 96

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

[1995 - 96]

दृष्टिक्षेपात जिल्हा

जिल्हा :- नांदेड

क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3	4	5
एक) प्राकृतिक रचना				
अ) भौगोलिक स्थान				
1)	उत्तर अक्षांश	अंश	18.15° ते 19.55°	16.4° ते 22.1°
2)	पूर्व रेखांश	अंश	77.7° ते 78.15°	72.6° ते 80.9°
ब) हवामान 1995				
तापमान				
1)	किमान	डिग्री सेल्सियस	12.1	2.6
2)	कमाल	डिग्री सेल्सियस	40.2	46.2
3)	पर्जन्य	मि.मि.	1153	1035.16
क) प्रशासकीय विभाग 95-96				
1)	तहसील	संख्या	9	325
2)	पंचायत समित्या	संख्या	8	298
3)	टंचाईग्रस्त तालुके	संख्या	3	उ.ना.
4)	एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प	संख्या	8	उ.ना.
5)	शहरे	संख्या	13	336
6)	गावे (एकूण)	संख्या	1580	43025
1)	निर्जन	संख्या	65	2613
2)	वस्ती असलेली	संख्या	1515	40412
7)	क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	10528	387713
दोन) प्रशासकीय संस्था [1995-96]				
1)	पंचायत समित्या	संख्या	8	298
2)	महानगरपालिका	संख्या	0	12
3)	नगर परिषदा	संख्या	13	233
4)	कटक मंडळे	संख्या	0	7
5)	ग्राम पंचायती	संख्या	1307	27614

-पुढे चालू

1	2	3	4	5
			<u>1995-96</u>	<u>31-12-94</u>
	6) पोलीस ठाणी 31.12.1996.	संख्या	34	893
	7) पोलीस औट पोस्ट 31.12.1996	संख्या	22	1455
तीन	<u>लोकसंख्या 1991</u>			
1)	ग्रामीण लोकसंख्या	हजारात	1824	48396
2)	नागरी लोकसंख्या	हजारात	506	30542
3)	एकूण लोकसंख्या	हजारात	2330	78937
4)	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	हजारात	423	8758
5)	अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोक- संख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	18.15	11.09
6)	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	हजारात	276	7318
7)	अनुसूचित जमातीच्या- लोकसंख्येची एकूण लोक- संख्येची टक्केवारी.	टक्केवारी	11.84	9.27
8)	पुरुष	हजारात	1198	40826
9)	स्त्रिया	हजारात	1132	38112
10)	स्त्री-पुरुष प्रमाण	1000 पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	946	934
11)	घनता	दर चौ.कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	222	257
12)	<u>साक्षरतेचे प्रमाण 1991</u>			
1)	एकूण	टक्केवारी	48.17	64.87
2)	पुरुष	टक्केवारी	68.37	76.6
3)	स्त्रिया	टक्केवारी	30.95	52.3
4)	राज्यामध्ये जिल्ह्यांचा क्रमांक	संख्या	19	0
चार	<u>कृषी (अस्थायी)</u>		<u>1994-95</u>	<u>1995-96</u>
1)	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	1036	30758
2)	जंगलव्याप्त क्षेत्र व त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	हजार हेक्टर टक्केवारी	86 8.30	5277 17.16

1	2	3	4	5
	<u>3) शेतीला उपलब्ध नसलेली जमीन</u>			
	अ) बिगर शेती वापरा खालील जमीन	हजार हेक्टर	22	1236
	ब) पडीक आणि लागवडी लायक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	32	1712
	का) एकूण (अ व ब)		54	2948
	<u>4) पडीक जमिनीव्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन</u>			
	1) कायम सुरेचरण आणि इतर	हजार हेक्टर	35	1358
	2) झाडे झुडूपाखालील जमीन	हजार हेक्टर	9	222
	3) लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	36	890
	<u>5) पडीक जमीन</u>			
	1) चालू पड	हजार हेक्टर	37	1037
	2) इतर पड	हजार हेक्टर	27	1116
	<u>6) पिकाखालील क्षेत्र</u>			
	1) पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	752	17911
	2) दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	29	3416
	3) एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	781	21327
	<u>7) ओलित क्षेत्र [1995-96]</u>			
	1) निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	38	2510
	2) एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	47	3287
	8) महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र (अन्नधान्य)	हजार हेक्टर	417	13275
	<u>9) वहित धारण जमीन अंतिम [1990-91]</u>			
	1) 2 हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या हजारात	173	6003
	2) 2 ते 10 हेक्टर	संख्या हजारात	644	3297
	3) 10 हेक्टर पेक्षा जास्त	संख्या हजारात	7	170
	10) जमीन महसूल वसूली	लाख रुपये	14	[सुधारिता]- 8500
	11) जिल्हा परिषदेचा उपकर	हजार रुपये)	5517	189343
	12) पंचायत समित्यांचा उपकर	हजार रुपये)		

1	2	3	4	5
पाच	<u>पशुसंवर्धन [पशुगणना 1992]</u>		<u>अस्थायी</u>	<u>अंतिम</u>
1)	एकूण पशुधन	संख्या हजारात	1446	36393
2)	गाई व बैल	संख्या हजारात	711	17441
3)	म्हशी व से	संख्या हजारात	238	5447
4)	मेंढ्या	संख्या हजारात)	408	13015
5)	शेळ्या	संख्या हजारात)		
6)	कोंबड्या व बदके	संख्या हजारात	434	32187
सहा	<u>सहकार [1995-96]</u>			
1)	सहकारी संस्था	संख्या	3801	139089
2)	प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्था		954	20137
3)	प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांची सभासद संख्या	संख्या हजारात	402	9062
4)	सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	890	20038
5)	प्राथमिक कृषी पत संस्थानी दिलेली कर्जे	रुपये कोटीत	64	1497
सात	<u>जलसिंचन (1995-96) च्या अखेर पर्यंत पूर्ण झालेले पाट बंधारे प्रकल्प व त्या खालील लाभक्षेत्र</u>		<u>जून 1996</u>	<u>1995-96</u>
1)	मोठे प्रकल्प	संख्या	4	33
2)	मध्यम प्रकल्प	संख्या	10	177
	1 व 2 चे लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	264	उ. ना.
3)	लघुप्रकल्प [राज्यक्षेत्र] लाभक्षेत्र	संख्या	54	1700
4)	सिंचन विहिरीखाली भिजणारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	29	1371
आठ	<u>उद्योग [1995 अखेर]</u>			
1)	नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	334	31555
2)	नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या [उत्पादन चालू कारखाने]	संख्या	276	27438
3)	सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या [1995-96]	संख्या	3	109
4)	सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन [1995-96]	हजार मे. टन	50	5253
5)	सर्व सुत गिरण्यांची संख्या [1995-96]	संख्या	5	238

1	2	3	4	5
नऊ]	<u>वीज [दि. 31-3-1996 अखेर]</u>			
	1) वीजपुरवठा केलेली शहरे व सेडी	संख्या	1593	39413
	2) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	1580	उ. ना.
	3) विद्युतपुरवठा केलेले पंप संच [मार्च 1996 अखेर]	संख्या हजारात	59	2026
	4) बसविण्यात आलेली गोबर गॅस संयंत्रे	संख्या	2463	उ. ना.
दहा]	<u>सार्वजनिक आरोग्य [1995-96]</u>			
	1) रुग्णालये	संख्या	14	736
	2) दवाखाने.	संख्या	60 (P. H. C. म्हणून श्रेणीवादीमुळे संख्येत घटा)	1418
	3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	61	1695
	4) प्राथमिक आरोग्य पथके [अस्थायी]	संख्या	4	161
अकरा]	<u>शिक्षण</u>		<u>1994-95</u>	<u>1995-96</u>
	1) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	2218	62202
	2) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	411	11709
	3) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	9	299
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	44	39
बारा]	<u>माध्यमिक शिक्षण</u>		<u>1994-95</u>	<u>1995-96</u>
	1) दुय्यम शाळा	संख्या	353	13077
	2) शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	187	6514
	3) शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	5	200
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	36	33
तेरा]	<u>उच्च शिक्षण</u>		<u>1994-95</u>	<u>1995-96</u>
	1) संख्या	संख्या	22	1345
	2) एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	36	876

1	2	3	4	5
चौदा	अ) प्रौढ शिक्षण [1995-96]			
	1) प्रौढ शिक्षण केंद्र	संख्या	8500	उ. ना.
	2) प्रौढांची उपस्थिती [साक्षर]	संख्या हजारात	426	उ. ना.
	ब) तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण [1995-96]			
	1) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	12	485
	1) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	5	241
	2) अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	7	244
	2) शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थाची प्रवेशक्षमता	संख्या	1760	78416
	3) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेशक्षमता	संख्या	2	94
	4) पदविका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेशक्षमता	संख्या	2	182
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था [माध्यमिक व उच्च माध्यमिक गट] व त्यांची प्रवेश क्षमता,	संख्या	35	उ. ना.
		संख्या हजारात	2	उ. ना.
पंधरा	परिवहन आणि दळणवळण [मार्च 1996 अखेर]			
	1) एकूण रेल्वेमार्ग लांबी	कि. मी.	208	5461
	2) रस्त्यांनी जोडलेली गावे			
	अ) बारमाही	संख्या	851	26756
	ब) हंगामी	संख्या	उ. ना.	8480
	3) एकूण रस्त्यांची लांबी [पृष्ठांकित]	कि. मी	7618	153414
	4) राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	कि. मी.	0	2963
	5) राज्य महामार्गाची लांबी	कि. मी.	1296	32070

1	2	3	4	5
	6) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि. मी.	1630	40748
	7) इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि. मी.	852	40558
	8) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	कि. मी.	3840	70751
सोळा	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम			
	1) दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबे	संख्या लाखात	0.77	34.34
	2) 1982-83 च्या सर्वेक्षणानुसार 1994-95 वर्षातील जुने लाभार्थी	संख्या	0	19214
	नवीन लाभार्थी	संख्या	4840	162383
	एकूण	संख्या	4840	181597
सतरा	<u>रोजगार निर्मिती [1995-96]</u>			
	अ) रोजगार हमी योजना	मनुष्य दिवस लाखात	37.97	942.05
	ब) जवाहर रोजगार कार्य-क्रम [1995-96 अखेर]	मनुष्य दिवस लाखात	37.53	912.05
अठरा	<u>आदिवासी कल्याणकारी योजना</u>			
	आदिवासीकरिता आश्रम शाळा.	संख्या	16	731
	विद्यार्थी	संख्या	5095	248298
एकोणिसा	<u>मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना [1995-96]</u>			
	1) मागासवर्गीयांसाठी वसतीगृहे	संख्या	6	192
	2) वसतीगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	510	12797
वीस	<u>जिल्हा नियोजन [1995-96]</u>			
	1) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रुपये कोटीत	43	2559.88
	2) अनुशेष भरून काढण्यासाठी तरतूद.	रुपये कोटीत	17	245.32

1	2	3	4	5
एक- वीस	<u>नागरी पुरवठा [1995 - 96]</u>			
1)	रास्त भावाची दुकाने	संख्या	1854	41879
2)	पुरविलेला एकूण साठा			
	अ) गहू	हजार टन	12	960
	ब) तांदुळ	हजार टन	6	858
3)	शासकीय गोदामे [30-6-1996]	संख्या	48	955
4)	साठविण्याची क्षमता [जून 1996अखेर]	मॅट्रीक टन	उ. ना.	588281

टिप : उ. ना. = उपलब्ध नाही.

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई .